

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

9.439

Szerző:

Szasák Oswald

Cím:

Egy évforduló emlékére

Hely:

Idő:

1945 / 1954

Forrás:

Héj

Személy:

Helyszám:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

1954. I. 11.

Közp. nyomt. XX. cs. 23. s.

1945 január 10-én szabadították fel a dicsőséges Szovjet Hadsereg Angyalföldet és meghozta a rég áhított szabadságot, az angyalföldi dolgozóknak is. Valahányszor ezen évforduló jut eszembe, mindég az elmúlt évtizedek munkásmozgalmának küzdelmes harca bontakozik ki előttem, amelyet a fasiszta rezsimmel szemben folytattunk. Most nem kívánok a huszas, harmincas évek nagy sztrájkjaival foglalkozni, hanem csak a közvetlen felszabadulás előtti eseményeket szeretném emlékeztetükbe idézni e sorok olvasóinak.

A gyászos emlékü 1944 októberében, amikor a fasiszta bérenc Szálasi-kormány kezébe ragadta a hatalmat, mi esztergályosok nem vettük fel a munkát, s egynapos csendes sztrájjal fejeztük ki ellenállásunkat. (Én akkor a Lánggyárban dolgoztam.) Október 17-én, amikor a Szálasi kormányra — fegyveres bérencek között — le kellett volna tenni az esküt, az esztergályos műhely háromszori felszólításra sem volt hajlandó megjelenni az eskütétel színhelyén. A nyilas terror, az elhurcolások és kivégzések ellenére mind jobban nőtt az ellenállás. A legsötétebb terror ellenére a Váciút valamennyi gyárában az

üzemi szervezett munkások legjobbjai azon dolgoztak, hogy átmentsék az üzemet a bevonuló szovjet hadseregek, s a felszabadult üzemekben a termelés minél hamarabb megindulhasson. Tudtuk, hogy ezzel is a szovjet hadsereg mielőbbi győzelmét segítjük elő.

Az üzemek tömve voltak be-szűgőkkel, spiclikkel. A Váciúton német és nyilas csapatok meneteltek, amikor a váciüti üzemek munkásainak vezetői titkos találkozásra gyülekeztek az OTI-telepen, Vári Zoltán elvtárs lakásán. Az illegális találkozón mintegy 15-en, 16-an gyűltünk össze. Egy elvtársnő a tetőn, a kéményseprő kibúvó nyíláson figyelte a környéket, nehogy a rendőrség rajtunk üssön. Ezen az illegális találkozón Drahos elvtárs

(aki most külföldi követ) tartotta meg a beszámolót. Előzőleg mi számoltunk be az üzem hangulatáról, a dolgozók szervezkedésének fokáról. Utána Drahos elvtárs következett. A párt utasítását ismertette. Ezen az illegális találkozón kaptuk meg az első tájékoztatást az üzemi bizottságokról és azt a feladatot, hogy a legnagyobb titoktartás mellett kezdjük meg a legjobb munkásokból összeválogatni az

üzemi bizottságot. Az üzemi bizottságnak — mondotta Drahos elvtárs, az lesz a feladata, hogy ha felszabadul a gyár, álljon a munkások élére és vezesse őket mindaddig, amíg maguk a dolgozók nem választanak vezetőket.

1945 január 13-án, tehát a felszabadulás után 3 nappal az üzemi bizottság megkezdte a gyárban működését. A termelés megindítása volt a fő cél. Célkitűzésünket január 20-ra teljesítettük, mert ezen a napon már szervezett munka folyt az üzemben. A front a Margitszigeten és a Nyugati környékén folyt. A pártszervezet azonban már működött a Madarász-telepen egy kis kocsmában. Innen indult ki minden munka, ami a váciüti üzemekben folyt. Bogyó Géza és Kruzslák Béla elvtársak álltak a pártszervezet élén. (Bogyó Géza elvtárs a felszabadulás időszakában éppen négy évi börtönbüntetését töltötte Vácon, mert röpcédulázás során letartóztatták. A felszabadító szovjet csapatok nyitották ki börtönének ajtaját.)

A pártszervezetből naponta kaptuk meg az utasításokat. Január 18-án a párthelyiségbe gyülekeztek a váciüti és környéki üzemek üzemi bizottsá-

gai, itt kaptuk meg most már legális körülmények között azt a megtisztelő feladatot, hogy megindítsuk a termelést és el-távolítsuk a fasisztákat az üzemből. A párt hívó szavára és buzdítására indult meg a romeltakarítás, az újjáépítés és újra füstölni kezdtek a Váci-úton a gyárkémények.

Szasák Oswald